

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

V. De modo cognitionis Angelorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

rationem duntaxat ad agens : hoc enim falsum est, quia etsi supernaturale habeat causam supernaturalem, differt tamen per se à naturali, ut patebit *ex lib. 4.* ac proinde etiam ut sic excedit facultatem naturalem intellectus Angelici.

Tertia pars est S. Thomæ *infra quæst. 64. art. 1. ad 4.* potestque ex eo probabiliter suaderi, quia ex communi sententia, boni Angeli per fidem supernaturalem sunt adepti beatitudinem, sicut & nos illam assequimur: talis autem fides verisimiliter versabatur non modo circa mysterium Trinitatis, sed etiam circa mysterium futuræ Incarnationis: quia cū Christus esset futurus caput Angelorū, eorumq; Judex, æquū erat ut ipsi ex tunc eum cognoscerent, & in eum crederent; præsertim si vera eorum est sententia, qui non sine fundamento aliquo existimant, gratiam & gloriam fuisse Angelis collatam ex meritis Christi prævisis,

CAPUT V.

De modo cognitionis Angelorum.

RESOLUTIO I. *Probabile est Angelum posse multa simul intelligere, sive simul sumatur pro eodem actu, sive pro eodem tempore.* PRIMUM patet, supposito quòd Angelus habeat species universales quæ plura repræsentant, ut superius diximus, si enim Angelus habet, verbi causa, unam speciem quæ simul repræsentet Bovem, & Equum, nulla est ratio cur non possit uti tali specie ad intelligendum simul, seu eodem actu Bovem, & Equum.

Secundum etiam perspicuum est in actibus diversi ordinis: Angelus enim beatus Deum videt, & seipsū, ac res creatas simul, id est, eodem tempore, & per actus distinctos intelligit. Idem patet in actibus ejusdem ordinis, cum nulla ratio sit cur possit Angelus simul actu supernaturali Deum cognoscere, & seipsum, vel aliquid aliud actu naturali; non possit autem duos actus naturales intellectus simul elicere, quorum

quorum altero, verbi causa, Angelum, altero hominem cognoscat.

Confirmatur, nam non est difficilius, quod Angelus eodem tempore duo objecta intelligat, per duas species, quam quod seipsum intelligat per suam substantiam gerentem vices speciei; & simul aliquod aliud objectum per speciem illius intelligat. At omnium consensu potest posterius, maxime in eorum sententia qui existimant, Angelum à sui cognitione cessare non posse, ergo prius illi merito negari non potest.

Dices, species intelligibiles sunt proportionatè virtuti intellectivæ Angelorum, ergo poterit Angelus tantum cognoscere quod repræsentatur per unam speciem. *Respondeo* hoc ut summum verum esse, si Angelus totam suam vim intellectivam effundat in usu unius speciei; nihil autem vetat quin habens, verbi causa; duas species universales, illis inadæquate utatur, adeoque simul variis actibus feratur in partialia utriusque objecta.

RESOLUTIO II. *Angelus propriè non discurret circa objecta naturalia; quorum propriam habet speciem: probabile tamen est eum discurrere circa supernaturalia, & alia quæ evidentè non cognoscit.*] **PRIMA PARS** probatur, quia discurrere est ab una cognitione transire ad aliam, ita ut una cognitio sit causa alterius: atque iste transitus non reperitur in cognitione quæ habet Angelus de rebus naturalibus; quarum proprias habet species; siquidem per eandem speciem ipsi in actu primo repræsentantur essentia rei, & proprietates illius: quare unico intuitu, eodemque actu potest tam has, quam illam percipere, adeoque sine discursu.

Confirmatur, nam cum ex communi sententia Angelus habeat species repræsentantes diversas naturas, quidni poterit habere species quæ simul repræsentent naturam aliquam, & proprietates illius? aliunde vero verisimiliter dici non potest quod species re-

pra-

præsentans naturam aliquam, illiusque proprietates, excedat virtutem activam intellectus Angelici; quare etiam negari nequit, quin Angelus unico actu, atque adeò sine discursu feratur circa objecta naturalia, quorum propriam habet speciem.

Secunda pars ostenditur, quia ibi est discursus, ubi una cognitio deducitur ex alia, & ab ea causatur; at hoc contingere potest in materia de qua agimus, ut patet quando dæmon ex eo quòd videt Christum esse hominem, colligit eum non esse Deum; aut si videns mortuum, iudicet eum non resurrecturum: tunc enim reperitur deductio unius cognitionis ex alia, & istæ cognitiones haud dubiè sunt distinctæ, cum una sit vera, & altera falsa. Potest ergo Angelus propriè discurrere circa supernaturalia.

Nota, ut proprium sit hominis ratiocinari, & discurrere, non Angeli, satis esse quòd Angeli quoad cognitionem rerum naturalium quarum habent species concreatas, non discurrant; sed tanta vi polleant, ut unico & simplici intuitu videant in objecto, quicquid in eo cognosci potest: talis enim modus intelligendi longè superat facultatem naturalem hominis, cum tamèn Angelo sit valde connaturalis.

RESOLUTIO III. *Angeli plerumque intelligunt sine compositione & divisione, non tamen semper.*] HOC ita explico, in primis certum est Angelum multa cognoscere non componendo, ut cum, verbi causa, per speciem hominis perfectè cognoscit, & iudicat hominem esse animal rationale. Nam cum distinctè cognoscat essentiam & quidditatem hominis, eodem actu videt attributum non distingui à subjecto, proindeque quando dicit unum esse aliud, hoc non facit componendo, sed unico simplici intuitu.

Potest etiam Angelus ex hypothèsi quòd habeat species universales representantes varias naturas, verbi causa, Equum, & Leonem, simplici intuitu & sine ulla formali divisione iudicare, Equum nò esse Leonem: cum enim per eandem speciem repræsentetur